

UPRAVLJAČKO RAČUNOVODSTVENA INFORMACIJA U SAVREMENIM USLOVIMA POSLOVANJA I METODE FORMIRANJA FINANSIJSKIH INFORMACIJA

MANAGERIAL- ACCOUNTING INFORMATION IN MODERN BUSINESS ENVIRONMENT AND THE METHODS FOR CREATION OF FINANCIAL INFORMATION

Sreten Grebović¹, Marko Grebović²

Rezime

Efikasan upravljačko računovodstveni sistem može da stvara značajne vrijednosti za organizaciju današnjice samo ukoliko ima pristup i protok blagovremenih i preciznih informacija u pogledu aktivnosti koje su potrebne za njihov uspjeh. Kvalitetne računovodstvene informacije su neophodne za veliki broj korisnika, s obzirom na njihovu ulogu u postupku sprovođenja i donošenja uspješne poslovne odluke. Shodno tome, u računovodstvenoj literaturi je primijećen veliki broj pristupa kategorizaciji korisnika računovodstvenih informacija. Jedan od pristupa koji je prihvaćen, smatrajući da je obuhvatan i prilagođen problemu o kome se govori, dijeli korisnike informacija na :

- interne menadžerske koji upotrebljavaju računovodstvene informacije za kratkoročno planiranje kao i kontrolu rutinskih operacija;
- interne menadžere koji koriste informacije za donošenje nerutinskih odluka,
- eksterne korisnike, koji koriste informacije kako bi donijeli odluke od strateškog interesa za kompaniju.

Upravljačko računovodstvene informacij svojim kvalitativnim i kvantitativnim svojstvima pokušavaju da stvore „vezu“ između upravljačko računovodstvenog sistema i organizacionih strategija. Naime, naglasak je u pomoći koje upravljačko računovodstvene informacije pružaju preduzeću da klasifikuje, prenosi i implementira poslovnu strategiju. Zato, većina kompanija koristi upravljačko računovodstvene informacije u pravcu podsticanja ka kontinuiranom smanjenju troškova, poboljšanju kvaliteta proizvoda kao i skraćenju vremena proizvodnje.

Neke kompanije koriste upravljačko računovodstvene informacije kako bi motivisale zaposlene da povećaju svoje inovativne napore, podstakli ih na uspjeh, povećanje profitabilnosti proizvoda kao i novih mogućnosti za potrošača. Na kraju, upravljačko računovodstvene informacije pomažu menadžerima da poboljšaju sopstvene operativne performanse. Informacije su zato veoma bitne za „prenošenje“ strategije poslovanja preduzeća kao i za usredsređivanje svih organizacionih aktivnosti i procesa u pravcu podsticanja njene implementacije.

Problem se naime sastoji u tome, kako iz mnoštva podataka sa kojim se raspolaže, racionalno

¹ Poreska uprava Crne Gore, Podgorica, Crna Gora

² Fakultet za poslovnu ekonomiju, Bar, Crna Gora

strukturirati one podatke koji su relevantni za neku pojavu i za određene učesnike u odlučivanju i formirati usmjerenu informaciju u vremenu koje omogućuje uticaj na pojave o kojima se izvještava.

U teoriji i praksi oblikovanja informacionih sistema razvijeno je više specifičnih metoda, koje se koriste u rješavanju ovog problema. Među značajnije, čija je primjena naročito razvijena i efikasna u informacionim sistemima zasnovanim na računaru ili je isključivo vezana za ove sisteme, spadaju:

- metoda selekcije,
- metoda izvještavanja o odstupanjima,
- metoda dijaloga,
- metoda automatskog obavještavanja,
- metoda kvantitativne analize na bazi matematičkih modela.

U nastavku će se pojedinačno analizirati navedene metode i mogućnosti njihove primjene u projektovanju i razvijanju finansijskih informacionih sistema preduzeća. Treba, međutim, odmah istaći da se u praksi najčešće primjenjuje kombinacija ovih i drugih sličnih metoda.

Ključne reči: metoda, sistem, informacija, problem

Summary

Efficient managerial-accounting system can create significant values for modern organizations only with the access to timely and precise information for activities necessary for their success. High-quality accounting information is necessary for large number of users, due to its role in the process of making and implementing successful business decisions. Consequently, in the accounting literature there are many approaches to categorization of users of the accounting information. An approach that is accepted and considered to be universal is adjusted to this issue. It classifies information users as following:

- internal managerial, using accounting information for short-term planning, as well as for control of routine operations;
- internal management, using information for making non-routine decisions,
- external users, using information in order to make decisions of strategic interest for the company.

Managerial-accounting information by quantitative and qualitative features tries to create a link between the managerial-accounting system and organizational strategies. Namely, the focus is on the support of managerial-accounting information to the company in classification, transmission and implementation of the business strategy. For this reason, the most of the companies use managerial-accounting information with the aim of promoting continuous reduction of costs, improvement of product quality and reduction of production time.

Some companies use managerial-accounting information to motivate the staff for more innovative efforts, success, higher product profitability, as well as for new possibilities for consumers. To conclude, managerial-accounting information helps the managers to improve their own operative performance.

Information is very important for “transmission” of the business strategy, as well as for focusing on all organizational activities and processes during its implementation.

The problem is how to rationally structure the data that are relevant for a phenomenon and for specific participants in decision making, which would create a directed piece of information on

time.

In theory and practice of the information system, several specific methods for resolving this issue have been developed. Following methods are very significant ones, and their application is especially advanced and efficient in PC based information systems or is exclusively related to them:

- ☒ selection method,
- ☒ discrepancy reporting method,
- ☒ dialogue method,
- ☒ automatic reporting method,
- ☒ method of quantitative analysis based on mathematical models.

Above-mentioned methods and possibilities of their application in projecting and development of financial information systems in companies will be also analyzed. However, what should be stressed immediately is that a combination of these and similar methods is mostly used in practice.

Keywords: method, system, information, problem
